

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.IV.37.179/2013/8.szám

A Kúria Fabó Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Göbölös Réka jogtanácsos által képviselt alperes ellen építési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében - amely perbe a Szűcs Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Szűcs Ernő Péter ügyvéd által képviselt beavatkozó az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Pécsi Törvényszék 2012. október 9. napján kelt 6.K.20.722/2012/15. számú ítélete ellen a felperes által 18. sorszám alatt és a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. február 21. napján kelt 8.K.27.114/2013/3. számú kiegészítő ítélete ellen 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Pécsi Törvényszék 6.K.20.722/2012/15. számú ítéletét és a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.114/2013/3. számú kiegészítő ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A B.Z., mint alperesi beavatkozó Mohács Város Jegyzőjétől építési engedélyt kapott a Majs .../2. hrsz. alatti ingatlanon 12.500 férőhelyes sertéstelep, a hozzá kapcsolódó épületek és infrastrukturális beruházás létesítésére. Az eljárás során az alperesi beavatkozó becsatolta a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség egységes környezethasználati engedély tárgyában hozott jogerős hozzájáruló határozatát.

felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2012. május 14-én meghozott határozatával az elsőfokú építésügyi hatóság határozatát részben megváltoztatta, de a döntés lényegét érintően hatályában

fenntartotta. A felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte.

Az ügyben eljáró Pécsi Törvényszék ítéletével a felperes keresetét elutasította. A bíróság döntésében hivatkozott az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről szóló 193/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 27. § (5) bekezdés c) pontjára, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés b) pontjára, 5. § (2) bekezdés b) és c) pontjára. A jogerős ítélet szerint a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség első fokon lefolytatta a beavatkozó kérelmére az egységes környezethasználati engedély iránti eljárást, ennek eredményeképpen a tényállásban írtak szerint a beavatkozó megkapta az egységes környezethasználati engedélyt, amely első fokon jogerőre emelkedett. Ellene a felperes jogorvoslással nem élt, így azt tudomásul vette. Az egységes környezethasználati engedély csatolásra került a tervdokumentációkhoz. A bíróság szerint a felperes keresetének legjelentősebb részét képező környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos és környezetvédelmi kifogásokat nem jelen eljárásban, hanem az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban hozhatta volna fel. A bíróság nyomatékosította, hogy az építési engedélyezési eljárásban már a felperes által felvetettek nem vizsgálhatók, így a kereset környezetvédelmi tárgyú kifogásai alaptalanok.

A bíróság nem tartotta megalapozottnak azon felperesi kifogást sem, amely szerint az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-ában írt tényállás-tisztázási kötelezettséget, és a Ket. 56. § (1) bekezdését. A bíróság rámutatott, hogy miután építési engedélyezési eljárásról van szó, alkalmazni kell a 193/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletet. A Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése szerint az engedélykérelem elbírálása során az építésügyi hatóság köteles helyszíni szemlét tartani. Az alperes e kötelezettségének 2012. március 13-án eleget tett. A bíróság szerint az alperes határozata megfelel a Ket. 72. § (1) bekezdésbe foglalt formai feltételeknek. A bíróság rámutatott, hogy a Ket. szakhatósági közreműködésre vonatkozó 44. § - 45/A. §-ai nem tartalmazzak olyan rendelkezést, amelynek értelmében a szakhatósági állásfoglalásokat az ügyfél részére kézbesíteni kell. Épp emiatt írja elő a Ket., hogy a szakhatóság állásfoglalásának rendelkező részét a hatósági határozat rendelkező részében, indokolását pedig az indokolási részben tartalmaznia kell. A felperes által felülvizsgálni kért közigazgatási határozat e követelményeknek megfelel.

A döntéssel szemben a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt.

Ebben kérte a jogerős döntés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú építésügyi hatóság új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint a bíróság a bizonyítékokat nem mérlegelte okszerűen, a mérlegelés során téves következtetésre jutott. Véleménye szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (3) bekezdését, 164. §-át, 336/A. § (2) bekezdését és a 339/B. §-át. E jogszabályhelyek alapján a bíróságnak vizsgálnia kell a közigazgatási határozatban foglalt tényállás helytállóságát is, amely véleménye szerint jelen ügyben elmaradt. E körben hivatkozott a jogorvoslathoz való joggal, illetve a közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzésével kapcsolatos alkotmánybírói határozatokra.

Anyagi jogi jogsértés tekintetében a felülvizsgálati kérelem a környezetvédelmi kérdéseket fogalmazott meg. Hivatkozott arra, hogy a környezeti hatástanulmány becsült értéket tartalmaz, ugyanis nincs magyarországi gyakorlati tapasztalat ilyen mértékű sertéstelep és az ott képeződő nagy mennyiségű hígtrágya környezetre gyakorolt hatásaira. Álláspontja szerint ez a környezetben élő emberek életére közvetlenül kihat. Hivatkozik arra, hogy a légszennyezésre vonatkozó vizsgálat az ügyben csak Majs községre terjedt ki, ugyanakkor a tervezet telephelytől 600 méterre található a majszi nagy-erdő, ami Natura 2000-es terület. A tanulmány hatásterületnek 989 métert ír elő, így ez a védelmi övezetbe tartozó erdőt is érinti. E körben a felülvizsgálati kérelem hivatkozik az egészséghez való alapjogra az Alaptörvény XX., és XXI. Cikke alapján, illetve vonatkozó alkotmánybírói döntésekre.

A felperes szerint a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10/A. § (1) és (2) bekezdése alapján az építésügyi hatóságnak vizsgálnia kellett volna, hogy megállapítható-e olyan kiemelt fontosságú közérdek, amely szerint a tervezett beruházás a Natura 2000 területen engedélyezhető. Ebben a körben a felperes hivatkozott a természetes élőhelyek és a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló 92/43. EKG tanácsi irányelv 6. § (4) bekezdésére és 10. § (1) bekezdésére is.

A felperes több ízben kifejtette, hogy a tervezett és engedélyezett beruházás a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet alapján környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenység. A felperes szerint a jogerős határozat által hivatkozott egységes környezethasználati engedély nem tesz eleget a keresetben felhívottaknak. A felperes kiemelte, hogy az adott beruházás esetén a terület kiválasztása nem környezeti, hanem gazdaságossági szempontok alapján történt, elmaradt az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálata, a légszennyezés vizsgálata csak Majs községre terjedt ki és az eljárásban a Nemzeti Park Igazgatóság nem került bevonásra. Ezért álláspontja szerint a jogerős határozat nem merítette ki a Ket. 50. §-ában foglalt tényállás-tisztázási kötelezettséget, illetve a másodfokú határozat sérti a Ket. 104. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság később kiegészítő ítéletet hozott, amelyben a felperes egyesített perekben előterjesztett keresetét utasította el. Ebben előadta, hogy a felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2012. május 14-én nem csak a 2-B-5/299-25/2012. számú, hanem ugyanebben a tárggyban 2-B-5/300-27/2012. számú határozatot is támadta, mindkét határozat hatályon kívül helyezését indítványozta. A bíróság a két pert egyesítette, viszont az ítéletéből nem derül ki, hogy az egyesített perekben mindkét alperesi határozatra kiterjedően hozott ítéletet. A felperes felülvizsgálati kérelmét kiterjesztette a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a kiegészítő ítéletére is.

A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó 149. § (2) bekezdése alapján a Kfv.IV.37.069/2014. szám alatt folyamatban lévő pert 5. sorszámú végzésével a Kfv.IV.37.179/2013. szám alatt folyamatban lévő perhez egyesítette.

Az ügyekben az alperesi beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő. Ebben felhívta a Kúria figyelmét arra, hogy a beruházás egységes környezethasználati, ún. IPPC engedéllyel rendelkezik. Álláspontja szerint a felperes olyan környezetkárosító hatásokra és környezetvédelmi problémákra hivatkozik, amely az IPPC eljárásban a bezedeki környezetvédelmi közmeghallgatáson kellett volna előterjesztteni. A felperes azonban ebben az eljárásban ilyen kifogást nem tett.

Az ellenkérelem a felperes bizonyítási indítványát a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban indokolatlannak és megalapozatlannak tartja, kérte a jogerős döntés hatályában való fenntartását.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 274.§ (1) bekezdése alkalmazásával.

A felperes felülvizsgálati kérelmei megalapozatlanak.

A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el, míg a (2) bekezdés kimondja, hogy a bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi.

A Kúria megítélése szerint a Pp. fenti szabályai az ügyben nem sérültek. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával a felek előadásának, továbbá a közigazgatási iratok tartalmának figyelembe vételével hozta meg döntését. A bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján helyesen mérlegelte a bizonyítékokat, s nem döntött jogszabálysértően, amikor a felperes tervezői nyilatkozat beszerzésének hiányával kapcsolatban a Pp. 335/A. § (1) bekezdése alapján tiltott keresetváltoztatást állapított meg, illetve akkor, amikor nyomatékositotta, hogy az előtte lévő eljárás tárgya építésügyi engedélyezési eljárás, amelybe a felperes által kért szakértő perbevezetése indokolatlan.

A Pp. 336/A. §-a közigazgatási perekben a hivatalból való bizonyításról szól, de jelen eljárásban egyik ott meghatározott feltétel sem áll fenn. A felperes kifejezetten hivatkozott a Pp. 336/A. § (2) bekezdésére amely a közigazgatási szerv tényállás-tisztázási kötelezettsége nem teljesítéséből eredő hivatali bizonyításról rendelkezik, azonban figyelmen kívül hagyta e bekezdés bevezető mondatrészét: „[h]a a közigazgatási eljárás hivatalból indult...” Jelen ügyben nyilvánvaló, hogy nem hivatalból indult eljárásról van szó. Hivatkozott a felperes a Pp. 339/B. §-ára is. Ez a szabály mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozattal kapcsolatos tényállás-feltárással szól. A Kúria felhívja a figyelmet arra, hogy a mérlegelési jogkörben hozott határozat fogalma nem azonos a hatóság bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos kötelezettségével. A bírósági felülvizsgálat tárgya nem mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat. A felülvizsgálati kérelem ezért e tekintetben is megalapozatlan.

Megalapozatlan a jogorvoslathoz való jogra és közigazgatási ügyekben a bírósághoz fordulás jogára való hivatkozás is. A felperesnek az eljárás egésze során (kezdve a környezetvédelmi közmeghallgatástól) rendelkezésre álltak az eljárási törvények által biztosított jogorvoslati lehetőségek. A felperes esetleges mulasztása, az eljárás adott szakaszában a kifogástétel hiánya nem róható az eljáró hatóságok terhére. Az eljáró hatóságok és a bíróság a rájuk vonatkozó eljárási szabályok szerint járnak el ami eljárási szakaszonként más és más lehet. Nem jelenti a jogorvoslathoz való jog, vagy a bírósághoz fordulás joga sérelmét, hogy az ügyben érintett fél is köteles betartani az eljárás jogilag rendezett szakaszainak törvényszerűségét.

A felperes környezetvédelemmel kapcsolatos kérelmei az alábbiak miatt megalapozatlanok. A Kúria megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a keresetlevelében foglaltakat ismétli meg, annak alapján kéri a felülvizsgálatot, amely alapján a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát is kezdeményezte. Ebből következően kérelme nem a bírósági döntés törvényességének vizsgálatára irányul (ami a felülvizsgálati

eljárás tárgya), hanem a közigazgatási határozat újbóli bírósági felülvizsgálatára.

A felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölte az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espooban (Finnország), 1991. február 26. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 148/1999. (X.13.) Korm. rendelet sérelmét, de e Kormányrendelet valamely rendelkezése felhívásával nem utal olyan jogszabálysértésre amely alapján az elsőfokú bíróság ítélete felülvizsgálható lenne. Hivatkozik továbbá a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 2. számú mellékletére, amelynek II. pont első francia bekezdése szerint az erdők valóban ökológiailag sérülékeny területnek minősülnek. A Kúria rámutat: e rendelkezésből nem következik a jogsértés megállapíthatósága a jogerős bírósági döntéssel szemben. Jelen esetben olyan építésügyi hatósági eljárásról van szó, amelyben a vonatkozó szakhatósági állásfoglalásokat beszerezték, s az eljárás során betartották a vonatkozó szabályokat. A határozat bírósági felülvizsgálata során a bíróság törvénysértést nem állapított meg. Törvénysértés nyilván nem állapítható meg ebben az eljárásban pusztán a miatt mert a fenti jogszabály szerint az erdő ökológiailag sérülékeny terület.

A Kúria osztja az elsőfokú bíróság azon véleményét, hogy a környezeti hatásvizsgálattal összefüggő és a környezetvédelmi jogi kifogásokat az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban hozhatta volna fel felperes, azonban a felperes az egységes környezethasználati engedélyről szóló határozatot tudomásul vette, az ezzel kapcsolatos jogorvoslati lehetőségeivel (fellebbezés, illetve bírósági felülvizsgálat) nem élt. Ebből következően az alperesi beavatkozó beruházását a felperes abban az eljárásban, amelyben lehetősége lett volna, nem kifogásolta, s ezt a mulasztását sem a bírósági eljárásban sem a felülvizsgálati kérelmében sem cáfolta. A környezetvédelmi kifogások - az egészséges környezethez való jog alapjogi kérdései - csak akkor állnak értékelhető összefüggésben az építésügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatával, ha az építésügyi eljárás eljárási rendjében merülnek fel. A felperes tehát olyan igényt kíván érvényesíteni jelen eljárásban, amely más eljárás tárgya. A felperes hivatkozott a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet több rendelkezésének sérelmére. E rendelet hatályát annak 1. §-a határozza meg, amelyből egyértelműen kiderül, hogy a rendelet mellékletében foglalt tevékenységek szerint a környezetvédelmi, illetve az egységes környezethasználati engedélyezéshez szükséges tevékenységeket öleli fel, amely az alperesi beavatkozó beruházást érintően - a fent bemutatottak szerinti - nem ezen eljárás része. Ugyan így jelen

eljárásnak tárgyát nem képező joganyagra hivatkozott a felperes az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve e rendelet 14. § (2) bekezdés b) pontjában - mint az annak való megfelelést szolgáló - 92/43/EGK tanácsi irányelv tekintetében. A Kúria hangsúlyozza: a felperes e jogszabályhelyekkel kapcsolatos kifogásainak érvényesítésétől nincs elzárva, azonban jelen eljárásnak ez nem képezi tárgyát.

A fentiek szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet elutasította, és a jogerős döntést a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § alapján kötelezte a pervesztes felperest a felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. április 1.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó
bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró**